

ЗВІТ
керівника наукового гуртка
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІЛОЛОГІЇ»
Назаренко Марини Миколаївни
про підсумки роботи наукового гуртка кафедри гуманітарних і соціальних
дисциплін
за 2022-2023 н.р.

Протягом 2022-2023 навчального року відбулося вісім засідань наукового гуртка «Актуальні питання філології». Членами наукового гуртка є здобувачі вищої освіти спеціальності здобувачі вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» факультету обліку та фінансів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти. Метою гуртка було ознайомлення студентів з поняттям з художній переклад та особливостями перекладу художніх текстів.

У вересні 2022 р. на першому засіданні було затверджено план роботи наукового гуртка «Актуальні питання філології» на 2022-2023 навчальний рік, здійснено розподіл тем серед учасників гуртка.

У жовтні 2022 р. на другому засіданні гуртка була розглянута тема «Особливості художніх текстів. Різновиди текстів для художнього перекладу». Керівник наукового гуртка Назаренко М. М. проаналізувала з членами гуртка поняття художнього перекладу. Засідання мало як теоретичний, так і практичний характер, що дозволило учасникам не лише поглибити свої знання про художній переклад, а й застосувати їх на практиці.

У листопаді 2022 р. на третьому засіданні була представлена тема «Загальні вимоги до художнього перекладу. Бесіда «Мікрофон» на тему «Що потрібно для якісного художнього перекладу?». Були обговорені важливі етапи у вивченні особливостей та критеріїв якісного перекладу літературних творів. Основні питання, які розглядалися на засіданні: роль художнього перекладу в міжкультурній комунікації та вплив на сприйняття літературного твору, граматична й стилістична відповідність нормам мови перекладу, виклики, з якими стикаються перекладачі, зокрема відтворення метафор, алюзій, гумору та специфічних культурних контекстів. Також у межах засідання була проведена бесіда у форматі «Мікрофон» на тему «Що потрібно для якісного художнього перекладу?». Учасники висловлювали власні думки щодо ключових навичок і знань, необхідних перекладачеві.

У грудні 2022 р. на четвертому засіданні члени наукового гуртка досліджували тему «Безеквівалентна лексика в художніх текстах та специфіка її перекладу». Це засідання було присвячене вивченню лексичних одиниць, що не мають прямого відповідника в іншій мові, а також аналізу стратегій і методів їхнього перекладу (реалії, історизми, архаїзми, неологізми, фразеологізми, прислів'я, ідіоми). Значна увага приділялася методам перекладу безеквівалентної лексики: транскрипція та транслітерація, калькування, описовий переклад, пошук функціонального аналога, пояснення в тексті.

Учасники дійшли висновку, що правильний вибір способу перекладу безеквівалентної лексики залежить від контексту, жанру твору та цільової аудиторії. Крім того, важливо зберігати культурну специфіку тексту, не спрощуючи його зміст і стилістику.

У лютому 2023 р. на п'ятому засіданні гуртка обговорювалася тема «Смислові (семантичні) відповідності під час перекладу художньої літератури. Труднощі художнього перекладу». Дискусія зосереджувалася на ключових аспектах семантичної точності при передачі змісту літературного твору іншою мовою, а також на проблемах, з якими стикаються перекладачі в процесі роботи.

Учасники гуртка ділилися власними прикладами складних випадків перекладу та аналізували уривки художніх творів, щоб зрозуміти, як різні перекладачі справлялися з труднощами. Особливу увагу приділили питанням адаптації гумору, гри слів, поетичних форм та культурних реалій.

Дискусія сприяла глибшому усвідомленню важливості балансу між точністю та природністю перекладу, а також розвитку критичного мислення щодо різних підходів до перекладацької діяльності.

У березні 2023 р. на шостому засіданні наукового гуртка учасники обговорювали питання пов'язані з темою «Перекладацькі трансформації в художньому перекладі».

Члени гуртка розглянули поняття трансформацій у процесі перекладу, причини застосування трансформацій: різниця мовних структур, збереження стилю, передача значення з урахуванням культурних особливостей.

Основні види трансформацій: лексичні (конкретизація, генералізація, модифікація значення слів), граматичні (зміна частини мови, синтаксичних структур, перестановка слів), семантичні (додавання або опущення інформації для кращого розуміння), стилістичні (адаптація стилю відповідно до норми цільової мови).

Засідання відзначалося активним обговоренням і практичною складовою, що дозволило учасникам не лише теоретично ознайомитися з перекладацькими трансформаціями, а й застосувати їх на практиці.

У квітні 2023 р. сьоме засідання стосувалося теми «Переклад конкретних мовних структур художнього тексту».

Наукові керівники провели круглий стіл на тему «Переклад фразеологізмів в художніх текстах».

У рамках заходу було розглянуто різні аспекти перекладу лексичних, граматичних і стилістичних одиниць, які формують унікальну структуру художнього тексту та впливають на його сприйняття читачем.

Окрему увагу було приділено перекладу фразеологізмів, що стало предметом обговорення під час круглого столу, організованого науковими керівниками. Учасники заходу аналізували труднощі, що виникають при передачі фразеологічних одиниць іншою мовою, а також обговорювали можливі стратегії їхнього перекладу. Було розглянуто такі підходи, як буквальний переклад, використання аналогів у мові перекладу, трансформація або адаптація виразів для збереження їхнього значення й стилістичного забарвлення.

У травні 2023 р. відбулося восьме засідання наукового гуртка, присвячене темі «Проблеми художнього перекладу поетичного твору». Учасники заходу обговорили ключові аспекти перекладу поезії, зокрема проблеми передачі змісту, ритму, рими, стилістичних засобів та емоційного забарвлення.

Учасники обговорили різні стратегії перекладу поетичних творів, серед яких: дослівний переклад, адаптаційний переклад, переклад-інтерпретація.

Наприкінці засідання учасники обговорили власні спроби перекладу поетичних творів і поділилися враженнями щодо труднощів і творчих рішень у цьому процесі. Засідання стало важливим кроком у поглибленні розуміння проблематики поетичного перекладу та розвитку навичок перекладацької майстерності.

У червні 2023 р. відбулося підсумкове засідання наукового гуртка, де наукові керівники підвели підсумки роботи гуртка протягом навчального року, проаналізували досягнуті результати та окреслили подальші перспективи.

02 червня 2023 р.

Керівники гуртка

Леся МАТВИЧУК
Марина НАЗАРЕНКО